

Nr 449.

Av herr **Forslund**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående taxering och debitering av skatt vid ändring i kommunal eller ecklesiastik indelning, m. m.

Enligt Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående uttaxering och debitering av skatt vid ändring i kommunal eller ecklesiastik indelning (nr 315) givas regler angående fördelning av kommuns fordran hos statsverket å skatt vid total upplösning av kommunen. När en kommun uppgått i flera kommuner, bör enligt propositionens ordalydelse denna fordran uppdelas på de kommuner, i vilka den upplösta kommunen uppgått, varvid uppdelningen bör ske i förhållande till skatteunderlaget vid taxeringen under vederbörligt år i de delar av den upplösta kommunen, som överförts till de olika kommunerna. Bestämmelse i denna riktning har intagits i propositionen närmast med anledning av att länsstyrelsen i Stockholms län i remissyttrande påpekat, att huvuddelen av Spånga socken vid årsskiftet kommer att inkorporeras med Stockholms stad, medan kommunens återstod skall fördelas mellan Sundbyberg och Solna städer samt Sollentuna köping. Enligt länsstyrelsens mening synes lämpligast att vad som skall tillkomma Spånga kommun på grund av 1948 års taxering fördelas på Stockholms, Solna och Sundbybergs städer samt Sollentuna köping i proportion till skatteunderlaget inom de områden, som överförts till respektive kommuner.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit i propositionen står i mindre god överensstämmelse med Kungl. Maj:ts beslut den 30 mars 1948 angående de villkor, som skola gälla vid uppdelningen av Spånga och Hässelby kommuner på nämnda kommuner.

Enligt dessa villkor skall Stockholms stad övertaga Spånga landskommuns samtliga tillgångar och rättigheter ävensom ansvarigheten för kommunens samtliga skulder och andra förbindelser. Staden äger dock rätt att å de skattskyldiga inom det område, som införlivas med Stockholm, uttaxera de medel, som erfordras för att täcka dels de kapital- och räntebetalningar, som skola vara verkställda före den dag införlivningen äger rum, dels ock av lån, som utan Stockholms stads drätselnämnds medgivande upptagits av kommunen efter det att ett mellan staden å ena sidan samt Spånga kommun och Spånga församling å andra sidan ingånget inkorporeningsavtal den 21 maj 1943 blivit bindande för parterna.

Övriga kommuner, Sundbyberg, Solna och Sollentuna, med vilka delar av Spånga skola införlivas, hava erhållit viss del av kommunens förvaltningsförmögenhet, såsom skolor etc., men däremot icke ålagts att svara för någon del av kommunens låneskuld.

Vid en tolkning efter bokstaven av Kungl. Maj:ts beslut i införlivningsärendet bör Stockholms stad äga rätt att bland landskommunens tillgångar och rättigheter även kunna räkna kommunens fordran å statsverket på skatt. Spånga kommun bör å sin sida kunna tillgodoräkna sig kommunens fordran hos statsverket å skatt för att fullgöra sina betalningsförpliktelser enligt Kungl. Maj:ts nyssnämnda beslut. I markant motsättning häremot har emellertid Kungl. Maj:t i nu förevarande proposition nr 315 föreslagit, att denna fordran skall delas upp på grannkommunerna efter skatteunderlaget i de olika kommundelarna.

Då landskommunen vid årsskiftet har ett tillgodohavande hos statsverket på något över 372 000 kronor och Spånga skoldistrikt icke fullt 211 000 kronor, innebär ett bifall til Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag, att ett belopp av runt 130 000 kronor skall utbetalas under år 1948, huvuddelen till Sundbybergs stad. Dessa belopp avse som bekant skatt för inkomst, som uppburits inom landskommunen under år 1947. För skatt å inkomst, som uppburits under år 1948, har landskommunen jämväl en fordran hos statsverket. Därest taxeringen under år 1949 utvisar, att skatteunderlaget stigit i förhållande till föregående år, komma även under år 1950 Sundbybergs, Solna och Sollentuna kommuner att få rätt att få tillgodogöra sig en del av denna fordran hos statsverket.

Enligt 1919 års indelningslag om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik indelning skola vid ändring av indelningen, där så finnes nödigt, de av indelningsändringarna berörda kommunernas inbördes ekonomiska förhållanden ordnas genom uppgörelse, som fastställas av Konungen i sammanhang med förordnandet av ändringen.

Delningen av de kommunala tillgångarna skall föregås av en skälighetsprövning. I spångaärendet har en sådan prövning ägt rum, och till grund för Kungl. Maj:ts beslut av indelningsärendet har lagts principen, att Stockholms stad skall inträda såsom landskommunens »universalarvinge».

Denna princip genomtrytes, därest den nu framlagda propositionen vinner riksdagens gillande. Ett väsentligt förmögenhetsobjekt tillfaller då kommuner, som icke hava belastats med någon motsvarande skuld eller utgift.

Den ekonomiska uppgörelsen mellan Stockholms stad och Stockholms läns landsting blir jämväl i väsentlig mån rubbad vid ett bifall till propositionen vid oförändrat skick. Landstinget har vid årsskiftet en skattefordran hos statsverket på runt 5,58 milj. kronor. Av landstinget införlivas med Stockholms stad ett område som representerar 4,4 % av landstingets skatteunderlag. Landstinget skall enligt Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag

alltså vara skyldigt att till staden av sin skattefordran inleverera motsvarande belopp, nämligen runt 245 000 kronor. Jämväl under år 1950 lär en sådan återbetalningsskyldighet komma att föreligga, om än av mindre storleksordning.

Härmed böra jämföras bestämmelserna i införlivningsbeslutet, enligt vilket staden skall till landstinget såsom ersättning för minskade skatteintäkter under de närmaste sju åren efter införlivningens ikraftträdande årligen erlägga ett belopp av 300 000 kronor.

Sannolikt kommer jämväl i andra fall, där Kungl. Maj:t redan förordnat om överförande av landskommun från landsting till stad utanför landsting, såsom beträffande Backa kommun, som den 1 januari 1948 överförts från Göteborgs och Bohus läns landsting till Göteborgs stad, ett bifall till Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag att medföra rubbning vid beräkningen av den föreskrivna skattersättningen till landstinget.

Vad här anförts torde visa, att den föreslagna lagstiftningen knappast lär kunna göras tillämplig i det fall, då Kungl. Maj:ts beslut angående ändring i kommunal indelning redan föreligger med en detaljerad reglering av de ekonomiska mellanhavandena de berörda kommunerna emellan. Av Kungl. Maj:t i administrativ ordning meddelade beslut angående villkor för kommunala indelningsändringar böra icke få rubbas genom senare tillkommen lagstiftning. Prövas en sådan lagstiftning erforderlig, måste dess åverkningar på av Kungl. Maj:t redan fattade beslut undersökas och dessa tidigare beslut i anledning härav ändras. Ett tillägg till övergångsbestämmelserna till nu föreliggande förslag till förordning synes därför motiverat, enligt vilket förordningens bestämmelser om fördelning av kommuns fordran å skatt hos statsverket icke göras tillämpliga å indelningsändringar, om vilka Kungl. Maj:t förordnat före förordningens ikraftträdande.

Med hänvisning till vad som sålunda anförts får jag hemställa,

att till Kungl. Maj:ts i proposition nr 315 framlagda förslag till förordning angående taxering och debitering av skatt vid ändring i kommunal eller ecklesiastik indelning m. m. måtte fogas det tillägg till övergångsbestämmelserna, att förordningens bestämmelser om fördelning av kommuns fordran hos statsverket, som uppkommit vid avräkning av förskott å kommunal inkomstskatt mot tidigare påförd allmän kommunalskatt, icke skola göras tillämpliga vid sådana ändringar i den kommunala indelningen, om vilka Kungl. Maj:t fattat beslut före förordningens ikraftträdande.

Stockholm den 19 november 1948.

Albert Forslund.